

نجات از هجوم دشمن

پل واترگیت (Water Gate Bridge) / هارک تسوی

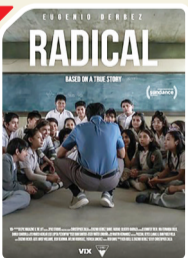
یکی از غیرمنتظره‌ترین اتفاقات سینمایی سال ۲۰۲۲ حضور فیلم «پل واترگیت» در بین پرفروش‌ها بود. هرچند این فیلم در جمع پنج فیلم پرفروش قرار نرفت اما حضور یک فیلم از سینمای چین در بین برترین‌ها معنای خاصی دارد. در سال ۲۰۲۰ بعد از خدشه‌دار شدن روابط سیاسی چین و آمریکا و یسری اتفاقات دیگر، مردم چین فیلم‌های آمریکایی خصوصاً آثار ابرقهرمانی را تحریم کردند. همزمان کیفیت آثار سینمایی به‌شدت افزایش یافت. به‌همین دلیل در سال جدید چند فیلم چینی در لیست پرفروش‌ترین فیلم‌های سال ۲۰۲۲ قرار دارند. «پل واترگیت»، پرفروش‌ترین فیلم سینمایی ۲۰۲۲ چین است که به‌عنوان دنباله فیلم «نبرد در دریاچه چانگجین» ساخته شده است. در این فیلم داستان گروهی از سربازان داوطلب چینی را می‌بینیم که در جنگ جهانی قصد دارند کشور خودشان را از هجوم نیروهای بیگانه نجات دهند.

دیدار بعد از ۲۰ سال

زندگی‌های گذشته / سلین سونگ

سال گذشته سینمای کره جنوبی هم فیلم‌های خوبی را اکران کرد. یکی از این فیلم‌ها که اتفاقاً پرفروش هم بود، سریال زندگی‌های گذشته *Past Lives* است. این فیلم داستان دو دوست بنام‌های نورا و هه سانگ است. آن‌ها در کودکی رفتاری صمیمی هم هستند که وقت زیادی را با هم می‌گذرانند. پس از مدتی، نورا به‌همراه خانواده‌اش به آمریکا مهاجرت می‌کند. آن‌ها در ادامه مسیر گاه‌آز راه دور، ارتباط را با هم حفظ می‌کنند. در بزرگسالی، زمانی که نورا ازدواج کرده، آن‌ها هم را می‌بینند. دیدن یکدیگر بعد از ۲۰ سال برای آنها اتفاقاتی را رقم می‌زند که برای مخاطبانی که به‌دنبال یک سینمایی درام عاشقانه هستند، قطعاً قابل قبول خواهد بود. فیلم سینمایی «زندگی‌های گذشته»، به نویسندگی و کارگردانی سلین سونگ است و بازیگرانی چون گر تالی، تویو، جان ماگوارو، مون سئونگ-اه، لیم سونگ-مین، جی هه یون، وون یونگ چوی و اه مین-یونگ در این فیلم به ایفای نقش پرداخته‌اند.

چالش بزرگ یک معلم

رادیکال / کریستوفر زال

فیلم سینمایی «رادیکال» در سال ۲۰۲۳ توسط کریستوفر زال کارگردانی شده و براساس یک داستان واقعی ساخته شده است. داستان این فیلم در یکی از شهرهای مرزی کشور مکزیک اتفاق افتاده که فساد، خشونت و درگیری قبیله‌ای به اوج خودش رسیده است. در این هیاهو یک معلم دلسوز در محیطی دلپره‌آور و رعب‌آور، چالش بزرگی را برعهده گرفته است. او تصمیم می‌گیرد یک روش آموزشی نوین را امتحان کند تا بی‌تفاوتی دانش‌آموزانش را از بین ببرد و باعث شود تا کنجکاو، استعداد و حتی نبوغ خود را کشف کنند. درواقع این معلم با یک تیر، دو نشان می‌زند. همزمان، دانش‌آموزان را از یک بحران اجتماعی خارج می‌کند و در کنارش، خودش را نیز محک می‌زند.

گوش کردن به نت‌های سکوت

درباره کتاب «تاطلاق نگرفتند کتاب نوشتند»

معرفی کتاب

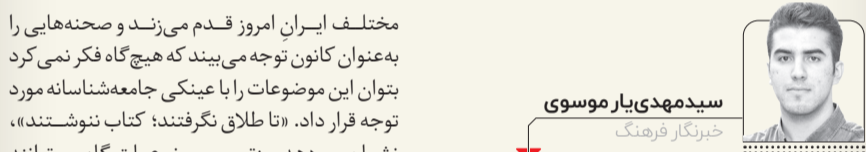
تاطلاق نگرفتند کتاب نوشتند

نویسنده:

فریدین علیخواه

انتشارات: هنوز

قیمت: ۷۹ هزار تومان

سیدمهدی یار موسوی

خبرنگار فرهنگ

اتاقی خالی را در نظر بگیرید که صدایی پر قدرت با حجمی بسیار زیاد، البته در فرکانسی مشخص، بدون تغییر، در آن پخش می‌شود، بوقی ممتد که نه بر حجم آن افزوده می‌شود نه کاسته، صوتی که حتی یک لحظه هم قطع نمی‌شود. دقایق اول شاید این صدا تنها چیزی باشد که توجه افراد را به خود جلب می‌کند؛ اما بعد از گذشت چند دقیقه، توجه‌ها از آن سلب می‌شود و آرام‌آرام رو به حاشیه می‌گذارد. بعد از گذشت چند ساعت، جالب اینجاست که این صدا دیگر حتی شنیده هم نخواهد شد. این عادت است. عادت یعنی نگاه‌نگردن به چیزهایی که هر روز مقابل چشم‌مان گذر می‌کنند، عادت یعنی گوش نکردن به امواج صوتی‌ای که هر لحظه به گوش‌مان برخورد می‌کند، عادت یعنی عادی شدن چیزهایی که هرکدام شاید برای خود معجزه‌ای باشند.

واقعیت‌های هر جامعه می‌تواند حکم همین صداها را داشته باشد. صداهایی که هستند اما از فرط بودن، شنیده نمی‌شوند. واقعیت‌ها، تفاوت‌ها، رسومات و خرده‌فرهنگ‌هایی که هر لحظه از پیش چشم ما گذر می‌کنند و ما اصلاً متوجه‌شان نیستیم. این عادت‌ها گاه به این خاطر روی واقعیت‌ها غبار می‌اندازند که آدم‌ها راجع به چیزهایی که می‌بینند، حرف نمی‌زنند یا به نظرشان اصلاً چیز مهمی نیست که بخوانند یا حرف زدن در موردش وقت هدر دهند. اما در میان این ناگفتنی‌ها، نکته‌هایی گاه نهفته است که دانستن آن‌ها برای شناخت عمق فرهنگ یک جامعه، بسیار مهم‌تر از دانستن تحلیل‌های مختلف آکادمیک‌نمای اجتماعی است که بعضاً به کار هیچ‌کس هم نمی‌آیند. در باب ناگفتنی‌ها می‌توان مثال زد که توجه کردن به اینکه امروزه در دهه جدید تاریخ ما، چه کسانی هستند که در کافه‌ها تردد می‌کنند، آن‌ها چطور لباس می‌پوشند، نسل جدید چه نوع موسیقی‌هایی را در خلوت خود گوش می‌دهند، چه موسیقی‌هایی را علاقه دارند در جمع گوش کنند، چطور در جمع ظاهر می‌شوند یا از این دست سوالاتی که شاید پاسخ آن‌ها در نگاه اول هیچ‌گونه اهمیت علمی یا مطالعاتی نداشته باشند.

فریدین علی‌خواه، جامعه‌شناسی ایرانی است که سعی کرده با جمع‌آوری خرده‌روایت‌هایی از این دست، تصویری واقعی از جامعه جدید ایران در همین روزهای اخیر ارائه دهد. تصویری که دست‌خوش کانال‌دهی‌های ایدئولوژیک نیست. مهر تأیید بر این مدعا، بعد از خواندن اولین جستار کتاب «تاطلاق نگرفتند؛ کتاب نوشتند» می‌خورد. خواننده با خواندن این کتاب، گویی در خیابان‌های شهرهای

هنجاری» را پیش کشیده‌اند و این بحث را مطرح کرده‌اند که قانون واجد کیفیت و اعتبار اخلاقی ذاتی است، بنابراین برای فهم قانون باید از اختلافات خاص موجود به سوی «خوانش اخلاقی» نظم اساسی حرکت کرد. در این تفسیر نظم حقوقی همان «نظم درست» پنداشته می‌شود و «قانونیت» (Legality) وجهی انتزاعی، اخلاق مدار و متکی به اعتبار محض عقلی پیدا می‌کند.

لاگلین و طرفداران نظریه «سیاسی حقوق» اما با هر دو این نظریه‌ها مخالف هستند و هر دو را تجلی فکر عصر روشنگری می‌دانند. طبق نظر لاگلین اثبات‌گرایی مدعی است در تحلیل علمی باید یک پدیدار (در اینجا قواعد) را به اجزای اولیه‌اش تجزیه کرد. هنجارگرایان نیز بر این تصور هستند که به‌طور عقلی امکان تشخیص و اعمال ضوابط جهانشمول اخلاقی بر همه فرهنگ‌ها، در همه زمان‌ها وجود دارد. این در حالی است که به‌زعم لاگلین قانون را نه می‌توان به منطق و نه می‌توان به عقل انتزاعی یا ارزش‌ها فروکاست، بلکه به بنیاد آن باید در «تجربه» دست یافت. به‌بیانی دیگر رابطه میان قانون و اعتبار را نه می‌توان مفروض انگاشت و نه بر ارزش‌های جهانشمول استوار ساخت، بلکه اعتبار در این وضعیت مخلوق فرآیندی سیاسی است که مردم را در یک امر مشترک و خطیر گرد هم می‌آورد. در این تفسیر، تأسیس اقتدار سیاسی کلید فهم چستی نظم حقوقی است و البته شیوه این تأسیس نیز به‌طور مداوم محل منازعه است. با این تفاسیر می‌توان گفت حقوق‌دانان سیاسی متفکرانی سیاسی هستند که نه آرمانگرا هستند، نه فیلسوفانی در جست‌وجوی دانش جهانشمول. نظریه سیاسی حقوقی نیز نظریه حقوقی تجربه عملی است؛ کم‌البته ژان بدن، توماس هابز، ادموند برک، جیمز مدیسون، کارل اشمیت و سایر حقوق‌دانان سیاسی که به رابطه وثیق میان امر حقوقی و امر سیاسی اذعان داشتند، آثارشان را در بحبوحه بحران‌های مهم سیاسی نوشتند و منتشر کردند و گاه حتی در این حوادث مشارکت فعال داشتند. میان این افراد البته تمایزهای مهمی وجود دارد اما آنها در این امر هم‌نظر بودند: عمل سیاسی محصول شرایط محلی است تا نظریه‌های کلی. بدین ترتیب می‌توان گفت همگی این حقوق‌دانان سیاسی «تاریخ‌گرا» بودند و با دفاع از نیروهای انضمامی تاریخی، امور جهانشمول و هویت‌های ثابت را مورد نقد قرار می‌دادند. آنها همچنین در برابر هنجارگرایی از نام‌گرایی (نومینالیسم) دفاع می‌کردند و کلی‌ها (مفاهیم کلی) را بر ساخت‌های ذهنی بیش نمی‌دانستند. از این منظر می‌توان نظر آنها را ترجمانی از این سخن بلز باسکال دانست: «سه درجه عرض جغرافیایی نظریه حقوقی را زیر و رو می‌کند. خط نصف‌النهار است که حقیقت را تعیین می‌کند. قانون دوره‌های خودش را دارد.»

ایستگاه‌های قطار پاریس، بلژیک، روتردام، ایتالیا و ژنوه سلامت به مقصد رسیدند و توانستند در بهترین سالن‌های جهان، نغمه‌های شورانگیز ایرانی را اجرا کنند. این کتاب روایت این سفر پرماجراست که حتی می‌توان به‌مثابه یک رمان رئالیستی هم به آن نگریست اما در پس آن می‌توان نقش تاثیرگذار و قدرتمند هنر ایرانی در سخن گفتن با جهان و جهانیان را درک کرد. درک اینکه هنر و فرهنگ چه‌سایا بیش از سیاست و قدرت می‌تواند چهره درخشان ایران را در سطح بین‌المللی بنیاند و بازتاب دهد و فرهنگ و تمدن ایرانی را به‌عنوان یک تمدن غنی و باشکوه در ذهن جهان تثبیت کند. کتاب که لحن و ساختاری خبری و گزارشی هم دارد، مزین به عکس‌های باکیفیتی از این سفر و اجراهای مختلف سمفونی صلح و امید است که جاذبه روایت یک سفرنامه ویژه را بیشتر می‌کند.

نویسنده در کتاب پیش از روایت سفر، به خود از کستر سمفونیک ایران و تحولات تاریخی آن می‌پردازد و اشاره می‌کند که اندیشه داشتن ارکستر سمفونیک در ایران، به ۱۵۰ سال پیش برمی‌گردد. زمانی که امیرکبیر مدرسه‌ای به‌نام دارالفنون را راه‌اندازی کرد و از جمله آموزش موسیقی را در برنامه‌های خود قرار داد. او در این پرداخت تاریخی که آمیخته با تحلیل‌های اجتماعی و سیاسی هم هست، به چگونگی خلق سمفونی صلح و امید توسط استاد مجید انظامی می‌رسد و ویژگی‌های آن مورد بررسی قرار می‌گیرد. جالب اینکه پوشش خبری این اتفاق و تحلیل و تفسیرهایی که از آن در روزنامه‌ها و خبرگزاری‌های مختلف صورت گرفت نیز در کتاب آمده و از این حیث با یک مطالعه موردی در حوزه یک رخداد مهم فرهنگی و هنری هم مواجه هستیم. فارغ از سویه رئالیستی این روایت که گزارشی از یک رخداد واقعی را شکل می‌دهد، می‌توان آن را با ساختار قصه‌گویی در ادبیات داستانی هم مورد خوانش قرار داد؛ گویی مخاطب در عین حال مشغول خواندن یک رمان پرماجراست. شاید خواندن این کتاب در این زمانه که صلح و امید به مفاهیمی کمرنگ در جامعه ما بدل شده است، کمک کند تا به درک خودآگاهی از یک تجربه زیسته جمعی در حوزه فرهنگ و هنر برسیم و نقش آن را در ساماندهی نهاد ناآرام این جهان پرهیاهو، بشناسیم؛ تا باور کنیم می‌توان ایران را به رنگ صلح و امید درآورد.

نیستیم و داستان‌ها نقطه‌ای اوج قابل ملاحظه‌ای ندارند و تقریباً به‌صورت خطی و یکنواخت پیش می‌روند و فاقد تعلیق مناسب هستند.

«فکرهای خصوصی» پر از داستان‌ها، مونولوگ‌ها و دیالوگ‌های پُر مصادق در زندگی همه‌ی ماست که از دل جامعه‌ی ایرانی بیرون آمده و به‌همین علت مخاطب می‌تواند با روایت‌ها و قهرمان‌های‌شان هم‌ذات‌پنداری کرده و ارتباط برقرار کند.

مضامینی مثل کودکی، ازدواج، جدایی، ازخودگذشتگی، سردرگمی، آشفته‌گی‌های ذهنی، انتقام، ناکامی، عشق، نفرت، حسرت و مرگ نقش پررنگی در این یازده داستان دارند و نویسنده موفق شده که این مفاهیم ازلی و ابدی را از زاویه‌ای جدید ببیند و در نتیجه داستانی تاثیرگذار و روایتی بکر در هر قسمت، خلق کند.

از دیگر ویژگی‌های این اثر، فضاسازی قابل قبول است که حس لازم را به خوبی انتقال می‌دهد و با این‌که کتاب، شخصیت‌پردازی مطلوبی ندارد، فضاسازی‌های درست و داستان‌های ملموس، بیش‌تر بار کتاب را بر دوش می‌کشند؛ و سوزنه‌هایی متنوع که فضای هر داستان را با داستان‌های دیگر متفاوت کرده است، پایان‌بندی‌های تکان‌دهنده، عدم وجود پراکنده‌گویی، سانسیتیمانالیسم متعارف، بررسی دقیق پیچیدگی‌های روابط خانوادگی و اجتماعی، تعادل بین شخصیت‌های اصلی و فرعی و پیرنگ‌های قوی از نقاط قوت این مجموعه می‌باشد که کاستی‌های اثر را کمرنگ کرده است.

در مجموع، کتاب «فکرهای خصوصی» با داستان‌هایی سرراست، ملموس، منسجم و هم‌آهنگ، ارزش وقت گذاشتن برای طیف وسیعی از مخاطبان علاقه‌مند به داستان معاصر را دارد و اثری قابل اعتنا را به مخاطب ارائه می‌کند.